

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Complex project realisatie extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen (CP ECA)

*Presentatie actorenoverleg
Kallo – 6 juli 2017*

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Verwelkoming, doel en verloop vergadering

Freddy Aerts
Voorzitter Task Force CP ECA

Agenda

- ▶ **Algemeen overzicht stand geïntegreerd onderzoek**
Koen Couderé (Kenter)
- ▶ **Toelichting mobiliteit**
Jan Dumez (Tractebel)
- ▶ **Toelichting methodiek discipline lucht**
Johan Versieren (Joveco)
- ▶ **Toelichting strategische maatschappelijke kosten-batenanalyse (S-MKBA)**
Elvira Haezendonck (ECSA)
- ▶ **Verder procesverloop**
David Stevens (Team CP)
- ▶ **Varia en slotwoord**

Start omgevingsmanager

▶ **Annick Gommers (Kenter)**

▶ **Gestart met**

→ Bevraging bedrijven

→ Q&A website

Volgend actorenoverleg

- ▶ **Oktober**   informatief
  - ▶ **November**   informatief
  - ▶ **December**   interactief
-
- ▶ Aan te vullen met bijkomende interne workshop met de adviesinstanties eind september

Onderzoek	AO 6/7	AO okt	AO nov	AO dec
Strategische MER				X
- Bodem		X		
- Water			X	
- Biodiversiteit			X	
- Landschap, onroerend erfgoed, archeologie		X		
- Lucht	X			
- Geluid			X	
- Mens, ruimte en gezondheid		X		
- Mobiliteit	X		X	X
- Klimaat			X	
Strategische MKBA	X		X	X
Externe veiligheid		X		
Nautiek				X
Operationaliteit			X	
Quick scan		X		

Actorenoverleg december (workshop)

- ▶ **Volledige dag**
- ▶ **Parallele workshops**
  - Strategische MER
  - Mobiliteit
  - Strategische MKBA
  - Nautiek – operationaliteit – quick scan
- ▶ **Met “2nd opinion experts” als discussanten**
- ▶ **Met standpunten van verschillende actoren**

9:00 u	Verwelkoming, doel en verloop	
9:15 u	Thematische (parallele) workshops sessie 1 - Strategische MER - Mobiliteit - Strategische MKBA - Nautiek – operationaliteit – quick scan	2 x 7 minuten inleiding door discussant 50 minuten debat 10 minuten aanbevelingen groep
10:30 u	Pauze	
10:45 u	Thematische (parallele) workshops sessie 2 - Strategische MER - Mobiliteit - Strategische MKBA - Nautiek – operationaliteit – quick scan	2 x 10 minuten inleiding door discussant 60 minuten debat 10 minuten aanbevelingen groep
12:00 u	Plenaire terugkoppeling uit de werkgroepen	Max. 5 minuten per workshop
12:20 u	Lunch	
13:00 u	Synthese impact alternatieven	
13:20 u	Standpunten actoren	10 minuten per actor die zich vooraf aanmeldt
15:50 u	Paneldebat	
16:30 u	Slotwoord	

Voorstel 2nd opinion / discussanten

Noteer belangrijk voorbehoud: discussanten zijn nog te contacteren!

Strategische MER	Antea?	G. Allaert/K. Schoukens?
Mobiliteit	D. Engels?	D. Lauwers?
Strategische MKBA	G. Noels?	?
Nautiek – operationaliteit – quick scan	T. Hylebos?	?

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Algemeen overzicht stand geïntegreerd onderzoek

Koen Couderé
Kenter

Geïntegreerd onderzoek

▶ S-MER: Modelberekeningen liggen op kritisch pad:

- Sedimentstudie (stroomsnelheden, saliniteit, sedimentatie, ...):
  - × Expertenworkshop ter validatie en toetsing van de resultaten heeft plaatsgevonden op 16 mei
  - × Hieruit bleek noodzaak om onderzoek uit te breiden
  - × Rapport verwacht tegen einde juli, terugkoppeling van externe experts in september

- Mobiliteit:
  - × Stap 1: modelleringen met havenmodel -> afgerond
  - × Stap 2: Modelleringen met provinciaal verkeersmodel -> opgestart.

Geïntegreerd onderzoek

▶ **SMER - Andere disciplines**

- Eerste versie van discipline landschap: bezorgd aan opdrachtgever.
  - Bodem: eerste versie tegen einde juli
  - Water: sterk afhankelijk van modellering. Eerste versie einde augustus
  - Geluid: niet-mobiliteitsgebonden effecten worden tegen einde juli in beeld gebracht. Volledige afwerking hangt af van modellering mobiliteit.
  - Lucht: idem. Modellering luchtkwaliteit op basis van mobiliteitsgegevens en interpretatie hiervan: nog ongeveer 1,5 maand extra nodig.
  - Mens Ruimte: eerste versie einde juli
  - Biodiversiteit: sterk afhankelijk van modellering. Eerste versie begin september
- ▶ **Ambitie** blijft om tegen einde september werkbare versies te hebben van de meeste disciplines. Voortgang provinciaal verkeersmodel is hier cruciaal
- ▶ **Werkwijze en timing** voor kwaliteitscontrole, synthese, second opinion, hersamenstelling alternatieven, ... in opmaak

Geïntegreerd onderzoek - vervolg

▶ Externe veiligheid

→ Bespreking aanpak met bevoegde overheid heeft plaatsgevonden op 16 juni.

→ Ontwerprapport einde juli, mits fiat dienst VR tegen half juli.

▶ Nautisch onderzoek

→ Definitief rapport tegen einde september

▶ Operationaliteitsonderzoek

→ Ontwerprapport in opmaak.

▶ S-MKBA

→ Kostenraming beschikbaar in eerste versie.

→ Fasering van investeringen nog vast te leggen.

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Toelichting bij het belang van de Kaderrichtlijn Water

Koen Couderé
Kenter

Kaderrichtlijn Water

- ▶ Doelstelling (voor Zeeschelde) is bereiken van minstens “goed ecologisch potentieel”
- ▶ “Achteruitgang van de toestand” is sowieso niet aanvaardbaar

Wat is een “achteruitgang van de toestand”?

- ▶ **Wezer-arrest:** “Achteruitgang van de toestand” van een waterlichaam is te interpreteren als de achteruitgang van ten minste één van de kwaliteitselementen die de toestand van het waterlichaam bepalen met één klasse

Klasse Ecologische Kwaliteitscoëfficiënt	Score
MEP	1,00
GEP	> 0,75
Matig	> 0,5
Ontoereikend	> 0,25
Slecht	< 0,25

Welke kwaliteitselementen spelen een rol om de “toestand” te bepalen?

- ▶ **Chemische toestand: gevaarlijke stoffen**
- ▶ **Ecologische toestand:**
  - Specifieke verontreinigende stoffen
  - Algemeen fysisch-chemische parameters
  - Fytoplankton
  - Fytobenthos
  - Macrofyten
  - Macroinvertebraten/macrobenthos
  - Vissen
  - Hydromorfologische kwaliteitsparameters
- ▶ **De “score” voor deze kwaliteitselementen wordt bepaald door een aantal verschillende parameters/criteria**

Status kwaliteitselementen Zeeschelde IV

Onderdeel	Kwaliteitselement	Doel*	Grens matig / ontoereikend	Grens ontoereikend / slecht	Huidig oordeel (2015)	Toelichting
Chemische toestand	Gevaarlijke stoffen				Slecht	Normoverschrijding benzo(ghi)peryleen, indeno (123-cd)pyreen
Ecologische toestand	Specifieke verontreinigende stoffen				Slecht	Normoverschrijding Boor (opgelost)
	Algemeen fysisch-chemische parameters: <ul style="list-style-type: none"> - Nitraat + nitriet + ammonium - Temperatuur (max) - Zuurstof, opgeloste pH 	<ul style="list-style-type: none"> ≤ 0,49 mg N/l ≤ 25 °C (max) ≥ 6 mg/l (P10) ≥ 7,5 (min), ≤ 9 (max) 			<ul style="list-style-type: none"> (slecht) (goed) (goed) (goed) 	Overschrijding winter DIN (opgelost anorganisch stikstof) Wintergemiddelde: > 2,0 mg N/l
	Fytoplankton	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Niet relevant voor dit waterlichaam : De brakke zone (type O1b) wordt als een natuurlijke mortaliteitszone beschouwd voor zowel de zoete als de zoute fytoplanktongemeenschap.
	Fytobenthos	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Niet relevant voor dit waterlichaam
	Macrofyten				Ontoereikend	Obv. Brys et al 2005
	Macroinvertebraten/ macrobenthos	0,75 (GEP)	0,50	0,25	Matig	0,74 : obv Vandenberg et al., 2015
	Vis				Ontoereikend	
	Hydromorfologische kwaliteitselementen ^{a)}	0,75 (GEP)	0,50	0,25	Ontoereikend	EKC hydromorfologie : 0,46 (achteruitgang t.o.v. vorig SGBP:0,56) : obv Vandenberg et al., 2015

EKC Hydromorfologie - Zeeschelde IV

Waterlichaam	schor		slik		ondiep water	
	MEP	GEP	MEP	GEP	MEP	GEP
Zeeschelde IV	1570	500	550	456	518	378
Zeeschelde III + Rupel	1382	440	479	398	272	225
Zeeschelde II	901	214	277	161	175	123
Zeeschelde I	1439	109	235	82	235	63
GetijdeDurme	581	69	136	41	58	33
GetijdeDijle en GetijdeZenne	647	148	96	80	64	53

- Gerelateerd aan opp. schor, slik, en ondiep water
- Globale EKC = 0,46
- Vooral schorareaal “ontoereikend” (0,28)

Waterlichaam	Jaartal meest recente info	Opp. schor	EKC schor	Opp. slik	EKC slik	Opp. ondiep water	EKC ondiep water	EKC-WL SGBPII	EKC-WL SGBPI
Zeeschelde IV	2012	184	0,28	402	0,66	224	0,44	0,46	0,56
Zeeschelde III + Rupel	2010	150	0,26	131	0,25	97	0,32	0,27	0,32
Zeeschelde II	2010	195	0,68	50	0,23	42	0,26	0,39	0,36
Zeeschelde I	2010	88	0,61	29	0,26	46	0,55	0,47	0,12
GetijdeDurme	2010	86	0,76	53	0,78	11	0,25	0,60	0,34
GetijdeDijle en GetijdeZenne	2001	59	0,30	19	0,18	14	0,20	0,23	0,20
GetijdeNetes	2001	86	0,33	32	0,21	28	0,22	0,25	0,20
Zeeschelde-estuarium		890	0,28	715	0,33	462	0,30	0,30	0,30

EKC macrobenthos

Waterlichaam	Jaartal meest recente info	Opp. ondiep water	EKC ondiep water	Opp. slik	EKC slik	INDecotope SGBPII	INDecotope SGBPI
Zeeschelde IV	2012	224	0,44	402	0,66	0,55	0,70
Zeeschelde III + Rupel	2010	97	0,32	131	0,25	0,28	0,38
Zeeschelde II	2010	42	0,26	50	0,23	0,24	0,28
Zeeschelde I	2010	46	0,55	29	0,26	0,41	0,11
Getijdedurme	2010	11	0,25	53	0,78	0,52	0,16
GetijdeDijle en GetijdeZenne	2001	14					
GetijdeNetes	2001	28					
Zeeschelde-estuarium		462					

	similariteit	soortenrijkdom	densiteit	IND _{within ecotope}
slik	1	0,85	0,66	0,84
ondiep water	1	1	0,95	1
Zeeschelde IV	1	0,96	0,81	0,92

- Gerelateerd aan opp. slik en ondiep water, en structuur van de gemeenschappen
- Globale score 0,74 (bijna "goed")

Waterlichaam	IND _{ecotope}	IND _{within ecotope}	EKC SGBPII	EKC SGBPI
Zeeschelde IV	0,55	0,92	0,74	0,71
Zeeschelde III + Rupel	0,28	0,16	0,22	0,24
Zeeschelde II	0,24	0,04	0,14	0,16
Zeeschelde I	0,41	0,21	0,31	0,09
GetijdeDurme	0,52	0,11	0,31	0,16
GetijdeDijle en GetijdeZenne	0,19	0,28	0,23	0,19
GetijdeNetes	0,21	0,35	0,28	0,18
Zeeschelde + getijgebonden zijrivieren	0,32	0,30	0,31	0,26

AnderE EKC's

▶ Macrofyten:

- Gecorreleerd aan *oppervlakte* en *kwaliteit* (vorm-index, vegetatiediversiteit, soortenrijkdom en floristische kwaliteit) van de schorren
- Schoroppervlakte is “ontoereikend”
- Kwaliteit is “matig”.

▶ Vis:

- Op basis van metrieken i.v.m. aantallen en types
- EKC = “goed” (0,5) in 2014

Besluit

- ▶ “Toestand” van een waterlichaam vooral ecologisch bepaald; disciplines “Water” en “Biodiversiteit” in MER zijn via (onder meer) de KRW dan ook sterk met elkaar verweven.
- ▶ Oppervlakte en kwaliteit van schorren, slikken en ondiep water zijn belangrijke parameters bij vaststellen van “(goede) toestand/potentieel” (én van “goede staat van instandhouding” volgens Natura 2000)
- ▶ Belang van sedimentmodellering, in combinatie met expertise om de lange termijn-effecten in te schatten, als basis voor het bepalen van de effecten op de kwaliteitsparameters (functie van o.m. schor, slik, ondiep water)
- ▶ Niet alles volgt automatisch uit de modellering. Er blijft een belangrijke (grotendeels kwalitatieve en expertisegestuurde) interpretatiestap nodig om abiotische inzichten te vertalen naar uitspraken m.b.t. de impact op de biotiek.

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Mobiliteit

*Jan Dumez
Tractebel*

▶ **Referentiescenario 2025**

- 8 alternatieve scenario's
- Opgebouwd uit bouwstenen

▶ **Twee verkeersmodellen:**

- Havenmodel: voor effecten op lokale schaal
- Provinciaal verkeersmodel: voor effecten op grotere schaal

▶ **Verkeersproductie/attractie voor haven berekend via Havenmodel**

▶ **Eerste stap: geen Radicaal Haventracé**

▶ **Tweede stap: met Radicaal Haventracé**

Vraag: Referentiescenario 2025

▶ Basisjaar 2025

▶ Totale groei maritieme trafiek tussen 2015 en 2025

- 35% containers (=4,4% jaarlijkse groei hoog scenario procesnota)
- 5% stukgoed
- 14% roll on roll off
- 14% droge bulk
- 30% vloeibare bulk

▶ Aanpassingen aan Deurganckdok, Delwaidedok en Hansadok door verhuis MSC

Verkeersvraag: Alternatieve scenario's 2025

▶ Containerterminals

- 11% transshipment AG en PSA en 54% transshipment MPET
- 43% vrachtwagen, 15% spoor, 42% binnenvaart
  - × Waar geen rangeerruimte: helft aandeel spoor verdeeld over andere modi

▶ Logistieke parken

- Zelfde modal split (geen transshipment)
- Betreft containergebonden logistiek

▶ Geen directe link tussen nieuwe containerterminals en nieuwe logistieke parken

Netwerk: Referentiescenario 2025

- ▶ **Eerste deel Westelijke Ontsluiting (“Watermolen”)**
- ▶ **Oosterweel volgens plannen februari 2017 (net voor Radicaal Haventracé)**
- ▶ **Herinrichting omgeving complex Stabroek (NX, Leugenberg, LPS)**
- ▶ **Kleinere netwerkaanpassingen ten opzichte van huidige situatie**
  - Nieuw complex Waaslandhaven-Noord
  - Royerssluis
  - Herinrichting Kotterstraat / Vosseschijnstraat
  - Herinrichting Noorderlaan (“Brabo II”)
  - Extra toegang bedrijventerrein Luithagen
  - Extra rijstroken op complex Ekeren en Antwerpen-Noord

Netwerk: Alternatieve Scenario's 2025

- ▶ **8 scenario's, opgebouwd uit de bouwstenen**
- ▶ **Bijna allemaal met tweede fase Westelijke Ontsluiting**
- ▶ **Geen doorgaand vrachtverkeer door polders Kieldrecht en Doel**
- ▶ **Kerncentrale sluit waar mogelijk aan op Westelijke Ontsluiting, niet op het lokale wegennet**
- ▶ **Voor landgebonden logistieke parken zijn voor- en natransport van de modus "Binnenvaart" niet toegedeeld op het wegennet**

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Methodiek discipline lucht

Johan Versieren
Joveco

Emissies naar lucht

▶ In kaart brengen emissies

- Aard van de emissies
- Grootte van de emissies
- Plaats van ontstaan en plaats van impact

▶ De actuele emissiebronnen met relevante invloed op de luchtkwaliteit in het plangebied hebben betrekking op:

- Industrie (achtergrondbelasting in kader van evaluatie effecten van het plan)
- Gebouwverwarming woningen/kantoren (achtergrondbelasting in kader van evaluatie effecten van het plan)
- Transport (zowel voor achtergrondbelasting als effecten plan)
  - × Scheepvaart
  - × Wegverkeer
  - × Spoorverkeer
  - × Intern transport op terminals en logistieke terreinen

Emissies naar lucht

▶ Aard van de emissies

→ Meest relevante parameters voor impactbeoordeling plan:

- × NO_x
- × CO₂

→ NO_x als maat voor:

- × Verbrandingsparameters
- × Impact op luchtkwaliteit

→ CO₂ als maat voor:

- × Brandstofverbruik
- × Impact klimaat

▶ Grootte van de emissies

→ Actuele situatie

→ Referentie situatie (situatie 2025 zonder realisatie plan)

→ Geplande situatie (situatie 2025 met realisatie plan)

Emissies naar lucht: Industrie

- ▶ **Actueel op basis van aangiften Integraal Milieujaarverslag bedrijven**
- ▶ **Referentie = geplande situatie op basis van prognoses**
  - Groei
  - Reductie-doelstellingen 2025 (NEC/Protocol van Göteborg)

Emissies naar lucht: Gebouwverwarming

- ▶ **Actueel op basis van VMM data**
- ▶ **Referentie = geplande situatie op basis van prognoses**
  - Toename wooneenheden / oppervlakte kantoren
  - Strengere eisen isolatie-luchtdichtheid-emissies
  - Hogere rendementen nieuwe installaties / warmtenetten

Emissies naar lucht: Transport - scheepvaart

► Actuele situatie op basis van emissie-data Havenbedrijf

- Type schepen
- Aantal aanlopen
- Af te leggen afstanden
- Passage door sluisen
- Emissiefactoren per type in functie van
  - × Varen in functie van snelheid
  - × Manoeuvreren
  - × Passage door sluisen
  - × Aanmeren

Emissies naar lucht: Transport - scheepvaart

- ▶ **Referentiesituatie - extrapolatie in functie van te verwachten wijzigingen zonder realisatie van het plan**
  - Aantal bewegingen
  - Grote schepen
  - Emissiefactoren 2025

- ▶ **Geplande situatie - extrapolatie in functie van te verwachten wijzigingen veroorzaakt door het plan**
  - Aantal extra aanlopen – extra te behandelen containers
  - Wijziging grootte containerschepen
  - Locaties aanmeren (naargelang de variant)
  - Emissiefactoren 2025

Emissies naar lucht: Transport - wegverkeer

▶ Actuele situatie

- Aantal bewegingen per type (licht-zwaar verkeer)
- Afgelegde afstanden
- Emissiefactoren functie van
  - × Type
  - × Snelheid

▶ Referentiesituatie

- Extrapolatie actuele data naar 2025
- Emissiefactoren transport 2025

▶ Geplande situatie

- Aantal extra te behandelen containers
- Transportroutes
- Emissiefactoren transport 2025

Emissies naar lucht: Transport - spoorverkeer

▶ Actuele situatie

- Aantal treinbewegingen
- Aantal te transporteren containers
- Afgelegde afstanden
- Emissiefactoren spoorverkeer

▶ Referentie situatie

- Extrapolatie actuele data naar 2025
- Emissiefactoren spoorverkeer 2025

▶ Geplande situatie

- Aantal extra te transporteren containers
- Aantal extra treinbewegingen
- Transportroutes (naargelang de variant)
- Extra afgelegde afstanden (naargelang de variant)

Emissies naar lucht:

Transport – Intern transport op terminals en logistieke terreinen

▶ Actuele situatie

- Aantal te behandelen containers
- Actuele emissiefactoren intern transport

▶ Referentie situatie

- Extrapolatie actuele data naar 2025
- Emissiefactoren intern transport 2025

▶ Geplande situatie

- Aantal extra te behandelen containers
- Emissiefactoren intern transport 2025
- Locatie (naargelang de variant)

Impact emissies naar lucht

▶ Plaats van ontstaan – plaats van impact

- Geografische spreiding bronnen
- Hoogte emissies
- Locatie hoogste impact

▶ Industrie

- Aanzienlijke ruimtelijke spreiding
- Aanzienlijke emissiehoogte
- Hoogste impact op verdere afstand van de bron

▶ Gebouwverwarming

- Sterke ruimtelijke spreiding
- Beperkte hoogte
- Hoogste impact op beperkte afstand tot de bron

Impact emissies naar lucht

Plaats van ontstaan – plaats van impact

▶ Transport - Scheepvaart

- Beperkte ruimtelijke spreiding
- Relevante emissiehoogte zeevaart – beperkte hoogte binnenvaart
- Hoogste impact op verdere afstand van de bron voor zeevaart – beperkte afstand tot bron binnenvaart

▶ Transport – Spoorverkeer

- Beperkte ruimtelijke spreiding
- Beperkte hoogte
- Hoogste impact op beperkte afstand tot spoorlijn

Impact emissies naar lucht

Plaats van ontstaan – plaats van impact

▶ Transport - Wegverkeer

- Grote ruimtelijke spreiding
- Op maaiveldniveau
- Hoogste impact aan wegrand

▶ Intern transport

- Beperkte ruimtelijke spreiding
- Beperkte hoogte
- Hoogste impact op beperkte afstand

Impactbeoordeling emissies naar lucht

▶ **Beoordeling impact plan op basis van:**

- Aard van de extra emissies
- Wijziging qua grootte van de extra emissies
- Locatie waar extra emissies ontstaan
- Locatie van hoogste impact van extra emissies
- Achtergrondconcentraties ter hoogte van locaties met hoogste impact
- Aanwezigheid van bewoning
- Aanwezigheid van natuur (habitatgebieden)

▶ **Beoordeling varianten op basis van:**

- Kwantitatieve vergelijking grootte emissies
- Kwalitatieve vergelijking impact extra emissies ter hoogte van:
  - × Bewoning
  - × Habitatgebieden

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Strategische maatschappelijke kosten-batenanalyse (S-MKBA)

Elvira Haezendonck
ECSA

S-MKBA: de essentie (1)

- ▶ **Welvaartstheorie**

  - draagt een projectalternatief bij tot de maatschappelijke welvaart?

- ▶ **Voor België of in een internationaal perspectief?**

- ▶ **Worden de benadeelden gecompenseerd en houden we netto meer over dan wanneer het project niet wordt uitgevoerd?**

  - benchmark met nul alternatief

S-MKBA: de essentie (2)

- ▶ **Alle kosten en baten voor de maatschappij worden uitgedrukt in monetaire eenheden**
- ▶ **Het is steeds een vereenvoudiging van de werkelijkheid via – weliswaar zo accuraat mogelijke - aannames over evolutie parameters zoals prognoses, modal split, etc.**

Kosten

- **Investeringskost**
  - Gewone kosten (opbouw van kosten per jaar van de bouwperiode)
  - Baggerkosten
- **Onderhoudskost**
  - Beton (0,5% per jaar van totale investeringskost)
  - Baggeronderhoudskost
- **Externe effecten (+ of -)**
  - Externe effecten achterlandvervoer
  - Externe kosten havenactiviteiten

Baten

- **Transportbaten**
  - Kostenbesparingen voor havengebruikers (bepaald als deel onder vraagcurve)
- **Haveninkomsten**
  - Havenrechten: bijkomende tonnenmaat- en scheepvaartrechten
  - Concessiegelden terreinen
- **Indirecte effecten**
  - Werkgelegenheid constructie en onderhoud
  - Werkgelegenheid exploitatie

Opmerkingen bij de kosten- en batenposten (1)

- ▶ **Gewone onderhoudskosten en baggeronderhoud worden afzonderlijk genomen:**
  - De onderhoudskosten worden berekend als een vast percentage van de investeringskost, exclusief de baggerkost. Zo kunnen de onderhoudskosten bijvoorbeeld worden berekend als een jaarlijks terugkerend bedrag dat 1% van de investeringskost bedraagt, exclusief de baggerkosten. Onderhoudsbaggerkosten worden apart opgegeven.
- ▶ **“Werkgelegenheid exploitatie” is in principe de VTE die voor de overheid minder kosten, omdat ze gedurende een bepaalde periode uit de werkloosheid worden gehaald, cfr. berekening standaardmethodiek.**

Opmerkingen bij de kosten- en batenposten (2)

- ▶ **Kosten en baten die blijven doorlopen, worden perpetueel verdisconteerd**
- ▶ **Door perpetuele doorrekening zijn er geen residuwaarden**
- ▶ **Modal split scenario is belangrijkste beïnvloedende factor bij externe effecten van achterlandvervoer**
- ▶ **Transshipment is niet onderscheidend in (S-)MKBA, dit gaat immers niet verbeteren door alternatief A, B, of C. Dit is wel impliciet verwerkt in “werkgelegenheid exploitatie”.**

MKBA versus S-MKBA

- ▶ **Beide eerbiedigen de standaardmethodiek**
- ▶ **S-MKBA legt nadruk op de analyse van meerdere alternatieven ten opzichte van het nul-alternatief**
- ▶ **Kosten- en batenposten op een “hoger niveau”:**
  - Concentratie op essentiële parameters
  - Moeten differentiërend zijn voor de alternatieven
  - Moeten vrij correct monetariseerbaar zijn (of consensus)

S-MKBA: principes

- ▶ **Realiteitsgehalte vraag- en aanbod-elementen**
- ▶ **Toetsing aan verwachte gedrag van actoren, eventueel met sensitiviteitsanalyses**
- ▶ **Nauwkeurige kostenramingen, voor elk alternatief van een aanvaardbaar niveau**
- ▶ **Transparantie van methode en data**
- ▶ **Belangrijke inputdata gevalideerd door praktijkexperten**

- ECA: 8 alternatieven
- 3 basis scenario's voor groeiprognose
- Belgisch en internationaal perspectief

= (8x3x2) 48 basis-analyses in S-MKBA

+ X sensitiviteitsanalyses (hoe gaat een mogelijke wijziging van aannames het resultaat voor de projectalternatieven beïnvloeden?)

→ bijzonder lage en hoge groei

→ toeslag definitieve sluiting geaffecteerde bedrijven etc.

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Verder procesverloop

David Stevens

Team Complexe Projecten

Visie

- ▶ **Basis:**

- doelstellingen opgenomen in de startbeslissing

- ▶ **Fundament:**

- kwalitatieve onderzoeksrapporten

- ▶ **Eerste toetsing van ontwerprapporten:**

- door bevoegde administraties

- ▶ **Opmaak synthesesnota:**

- conclusies geïntegreerd onderzoek

- ▶ **Ontwerprapporten:**

- publiek bekend maken, samen met synthesesnota

- ▶ **Actorenoverleg:**

- in functie van opmaak voorontwerp voorkeursbesluit

- ▶ **Projectteam:**

- maakt voorontwerp op, na signaal van de politiek over voorkeursalternatief

- ▶ **Adviesvergadering**

- ▶ **Goedkeuring ontwerprapporten:**

- na openbaar onderzoek over ontwerp voorkeursbesluit

- ▶ **Vlaamse regering beslist**

Publiek maken van ontwerp onderzoeksrapporten = nieuw

► Voordelen

- Verbeteren van de kwaliteit van de ontwerprapporten
- Mogelijkheid om breed in dialoog te gaan over de keuze van het voorkeursalternatief

Dialogo

- ▶ **Actorenoverleg (december) over aanbevelingen inzake voorkeursalternatief**
- ▶ **Iedereen krijgt het woord:**
  - 10' om jullie conclusies uit het geïntegreerd onderzoek te presenteren
- ▶ **Gedetailleerd verslag wordt bezorgd aan de kabinetten**

Ambities inzake timing

▶ **Eind oktober:**

→ ontwerprapporten klaar

▶ **November:**

→ nalezen ontwerprapporten (= toetsen of rapporten kwalitatief voldoende zijn om publiek te maken)

→ opmaak ontwerpsynthesenota

→ procesverantwoordelijke bezorgt ontwerprapporten aan task force (= keuze of rapporten publiek mogen gemaakt worden)

▶ **December:**

→ ambitie om de ontwerprapporten publiek te maken en actorenoverleg over de conclusies organiseren

Vervolgproces

- ▶ **Ontwerprapporten aan adviesinstanties**
- ▶ **Adviesvergadering over ontwerprapporten en voorontwerp voorkeursbesluit**
- ▶ **Aanpassing documenten**
- ▶ **Vaststelling ontwerp voorkeursbesluit door bevoegde overheid**
- ▶ **Openbaar onderzoek (ontwerprapporten, ontwerp VB)**
- ▶ **Aanpassing documenten (rapporten, ontwerp VB) + goedkeuring MER + advies raad van state**
- ▶ **Definitieve vaststelling voorkeursbesluit**
- ▶ **Opstart uitwerkingsfase**

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Variapunten

- ▶ *Aan te vullen indien via de inschrijvingen suggesties geformuleerd worden.*

Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Slotwoord

Freddy Aerts

Voorzitter Task Force CP ECA

